

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№12

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, dekabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixov o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayeich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIK XAVFINI BOSHQARISHI.....	44
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORI ISTE'MOLCHILARINI SEGMENTLASH USULI ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA KONSEPSIYASINI ISHLAB CHIQISH.....	48
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
"INNOVATSION AGROTEKNOLOGIYALAR VA "YASHIL IQTISODIYOT" TAMOIYILLARI ASOSIDA G'ALLA YETISHTIRISH BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	53
Turayeva Gulizahro	
АНАЛИЗ ЦЕНОБРАЗОВАНИЯ НА ЗЕРНОВЫЕ ПРОДУКТЫ ПО ДАННЫМ МАРКЕТИНГОВЫМ ИСЛЕДОВАНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ НАМАНГАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	57
Баҳриддинов Жаҳонгирбек Равшанжон ўғли	
KICHIK BIZNES RIVOJINI TA'MINLASHDA BOZOR INFRATUZILMALARINING AHAMIYATI.....	62
G'aniyev Botir Baxtiyorovich, Zakirova Gulnora Mirzaliyevna	
KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISH METODOLOGIYASI VA YO'LLARI.....	67
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	
INNOVASION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	73
Mustafoev Akbar Mustafo o'g'li	
MAHSULOT DIVERSIFIKATSIYASI VA LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA EKSPORT POTENSIALINI OSHIRISH YO'LLARI.....	78
Maxkamov Ibrayim, Jo'raboyeva Shohida Kamoliddin qizi	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARI ROLI.....	83
Abduxalilova Laylo To'xtasinovna, Raxmonqulova Shahrizoda	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA YOPIQ SIKL NAZARIYASINING ROLI.....	87
Sodikov Zokir Rustamovich	
YASHIL TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA MOLIYAVIY RAG'BATLAR VA ULARNING NATIJALARI.....	92
Axmadjonova Gulmira Xabibulla qizi	
MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	97
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich	
АНАЛИЗ ПОДХОДОВ ЦЕНТРАЛЬНЫХ БАНКОВ К РЕГУЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ ПРОДУКТОВ: СРАВНЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ.....	101
Даулетиярова Шахло	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ УЗБЕКИСТАНА.....	109
Кадилова Хадича Тураевна	
XORIY MAMLAKATLARINING IQTISODIYOTNI UGLERODSIZLASHTIRISH STRATEGIYALARI: O'ZBEKISTON UCHUN TAKLIFLAR.....	115
D.X. Pulatov, F.E.Shamsiyev	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASI: MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	125
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
HISOB SIYOSATI TARKIBIY TUZILISHI MASALALARI.....	133
Botirova Raximaxon Abdujabbarovna	
QURILISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MOLIYAVIY TAHLILI.....	136
Musayeva Shoirazimovna	

KICHIK SANOAT ZONALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI OSHIRISH.....	144
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI PORTFELI TAHLILI.....	149
Madraximov Ilxom Kamilovich	
FOYDA SOLIG'INING O'ZIGA XOS MUAMMOLI JIHATLARI.....	154
Zaripov Xusan Baxodirovich	
AGRAR SEKTORNI INNOVATSION MODERNIZATSIYA QILISHDA INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISH MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	159
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	163
Jalilov Jamshid G'anijonovich, Safarov Zavqiddin Zokir o'g'li	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	168
Xayitboev Abror Quvondiqovich	
РОЛЬ СМЕШАННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ (BLENDED FINANCE) В ПОВЫШЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОММУНАЛЬНЫХ УСЛУГ: УРОКИ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН.....	174
Гулмаматова Дурдона Шерали кизи	
KORXONALARDA STRATEGIK BOSHQARUV.....	180
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
BANK TIZIMIDA MARKETING AHAMIYATI VA BANK MARKETINGI.....	184
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORJIY KREDIT MABLAG'LARINI JALB KILISH HUQUQIY JIHATLARI.....	189
Qulliyev Anvar Zayniddinovich	
TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA CHAKANA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	194
Alimov Umid O'ktambayevich	
MAHSULOTLARNING RAQAMLI PASPORTI TIZIMINI JORIY ETISH OMILLARI VA TO'SIQLARI.....	200
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
KORXONALARDA FOYDA VA ZARARLARNI TAHLIL QILISHDA INNOVATSION METODLAR AHAMIYATI.....	207
Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Farog'at Xo'jabekova	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ БЛАГОСОСТОЯНИЕ, А ТАКЖЕ НОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ.....	212
Останов Эгамберди	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA INNOVASION TEXNOLOGIYALARNI INTEGRATSIYALASH: MOHIYATI VA RIVOJLANISH IMKONIYATLARI.....	218
Xakimova Xulkar Xamidovna	
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM OZIQ-OVQAT SANOATINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI HAMDA UNI YANADA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	224
Tleuov Niyetulla Raxmanovich	
OILAVIY KORXONALARNING IQTISODIY TIZIMDAGI O'RNI.....	230
Shadiyeva Gulnora Mardiyevna, Rustamova Zarina Rustamovna	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MARKETING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	234
Sadikov Shoxrux Shuxratovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARNING AHAMIYATI.....	238
Asenbaeva Aydaygul Edenbaevna	
BARQARORLIK VA YASHIL MENEJMENT: ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR VA AMALIY AHAMIYATI.....	242
Djalilova Dilbar Abdikarim qizi	

HUDUDLARNING IQTISODIY SALOHİYATINI INNAVATSION-INVESTITSION BOSHQARISH STRATEGIYASI VA MEXANIZMI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	247
Maqsudova Malohatxon Maqsudovna, Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETINI 2026-YILGI SOLIQ SIYOSATINING TAHLILI VA XALQARO SOLISHTIRMA YONDASHUVI	251
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	256
Mamataliyeva Dilnoza Raxmonovna	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR SHAKLLANISHI VA ULARNI SAMARALI BOSHQARISH YO'NALISHLARI	259
To'rayev Jasurali To'rayevich	
O'ZBEKISTONDA SAVDO TASHKILOTLARINING FAOLIYATI VA RIVOJLANISH HOLATI	264
B. Sulaymonov	
NAMANGAN VILOYATIDA "YASHIL IQTISODIYOT" MODELIGA O'TISH JARAYONIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY FAOLLIGI	270
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	274
Xoshimov Pazliddin Zuxurovich	
KICHIK BIZNES ORQALI ISH O'RINLARINI YARATISH STRATEGIYALARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	278
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
MAMLAKATIMIZDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	283
Quryozov Sardorbek Sharifboevich	
РАЗРАБОТКА И ПРИОРИТИЗАЦИЯ КЛЮЧЕВЫХ ИНДИКАТОРОВ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЛЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ПАНЕЛИ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОЛЬНИЦ: ЭКСПЕРТНАЯ ОЦЕНКА СО СТОРОНЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ МЕДУЧРЕЖДЕНИЙ	290
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	297
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIIYAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI	303
Sadikov Iskandar Gayratovich	
ЗЕЛЕНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ В ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА	308
Халиков С. Х.	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNI ROLI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH CHORALARI	313
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
ИСТОРИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС СТАНОВЛЕНИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	317
Мажидова Фарангиз Фуркатзода	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	321
Isakov Oybek Jamoliddinovich	
NORASMIY KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINING FERMER XO'JALIKLARI YETISHTIRGAN MAHSULOT MIQDORIGA TA'SIRINI BAHOLASH	325
Ismoilov Azamat	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA FOIZ RISKINI BOSHQARISH AMALIYOTI	332
Seitnazarov Daniyar Baxadirovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SUT VA SUT MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLOVCHI KORXONALAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH	341
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	
"AYOL RAHBARLAR: RAHBARLIK SALOHİYATI VA ISH JOYIDA TENGLIK" FRANSIYA DAVLATI TAJRIBASI ASOSIDA	346
Abduraxmonova Feruzabonu	

QISHLOQ XO'JALIGIDAGI KLASSTERLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH.....	352
Dildora Yuldasheva	
TIJORAT BANKLARINING DEPOZIT BAZASINING YETARLILIGINI TA'MINLASH YO'LLARI	359
I.J. Isakov	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH VA IQTISODIY DIAGNOSTIKA O'TKAZISHNING XORIJ TAJRIBASI	363
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich, Axmedov Oybek Turg'unpulatovich	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISH YO'LLARI.....	369
Egamberdiyeva Dilorom Botir qizi, Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
"KREATIV IQTISODIYOT" HAMDA "TURIZM" TUSHUNCHALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	374
Abdurasulov Shovqiddin Erkin o'g'li	
THE STRATEGIC ROLE OF THE INDUSTRIAL SECTOR IN THE NATIONAL ECONOMY AND DEVELOPMENT FACTORS.....	380
Rakhimov Bakhromjon Ibroximovich	
INVESTITSIYALARNI MOLIYALASHTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	386
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
GLOBAL INCOME INEQUALITY IN 2024: CAUSES, PATTERNS, AND CONSEQUENCES.....	393
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СВОБОДНО ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОНАХ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	401
Шарифходжаев Шавкат Окилович, Ачилова Ширин Шавкат кизи	
O'ZBEKISTON KON-METALLURGIYA SANOATI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA HOZIRGI HOLATI	407
Ergashov Botirjon Ergashovich	
PENSIYA JAMG'ARMASIDA DAVLAT BUDJETI TRANSFERTLARI ULUSHI HAMDA UNING XORIJ TAJRIBASI	415
Sherjonov Doniyor Saparbayevich	
O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARINI QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDAN FOYDALANIB MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	419
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I BO'YICHA FIRIBGARLIKLAR: MEXANIZMLARI, SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	425
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA QISHLOQ XO'JALIGINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	431
Abdulxayeva Gulshan Maxmudovna	
TURIZM SOHASINING IJTIMOIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA).....	435
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH.....	442
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ФОНДИРОВАНИЕ И СТРАХОВАНИЕ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ АПК: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	447
Дурманов Акмал Шаймарданович	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI RIVOJLANISHINING STATISTIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	456
Atajanova Guli Maxsudbekovna	
JAHON MOLIYAVIY BOZORLARI BARQARORLIGIGA GLOBAL IQTISODIY INQIROZLAR VA GEOSIYOSIY OMILLARNING TA'SIRI HAMDA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	462
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	

QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHDA BOSHQARUV QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI.....	467
Mamadiyarov Dilshad Uralovich	
PAXTA TOZALASH KORXONALARINING TARKIBIY BO'LINMALARIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	474
Murodov Orif Jumayevich, G'ulomov Xaydarbek Ilyos o'g'li	
BARQAROR KELAJAK SARI: MAMLAKATDA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH	482
Abdullaev Shavkatjon Maxmudillaevich	
ZAMONAVIY IQTISODIY SHAROITLARDI KORXONALARNING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH	487
Abdulakimova Moxina Farxod qizi	
UMUMIY OVQATLANISH SHAHOBCHALARINING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH.....	493
Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR EHTIYOJINI O'RGANISH VA XIZMAT SIFATINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUHLARI	498
Babayeva Lola Ibragimovna	
MINTAQADA TARIXIY VA MADANIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISHDA DAVLAT HAMDA XUSUSIY SHERIKCHILIK TIZIMIDAN FOYDALANISH	504
Xusanov Chari Kadirovich	
PROSPECTS FOR IMPROVING INFRASTRUCTURE FOR SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	509
Botirova Xulkar Olimjonovna	
THE IMPACT OF AGRICULTURAL CLUSTERS ON FOOD SECURITY AND MACROECONOMIC STABILITY	514
Sherkulov Shohruh Erkin ugli	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ISSIQXONA IQTISODIYOTINI O'RNI VA NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	520
Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li	
IJTIMOY AHAMIYATI YUQORI LOYIHALARNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	524
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	529
Sharopova Nafosat Radjabovna, Jamolova Aziza	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILARNING XULQ-ATVORINI O'RGANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	537
Sultonova Zulxumor, Bobojonov Baxrombek Ro'zimovich	
INTERNATIONAL TRADE BETWEEN INTEGRATION AND ISOLATION: INNOVATION AND UNCERTAINTY IN A FRAGMENTING GLOBAL ECONOMY.....	542
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANIDA SIGIRLAR BOSH SONINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	548
Sabit Gabbarov	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI OSHIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	552
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Xo'janova Husnora	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH SIFAT OMILLARINING TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	558
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
ОБЩАЯ КОНЦЕПЦИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ.....	567
Зайналов Джахонгир Расулович	
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЫНКОВ КАПИТАЛОВ	571
Хотамкулова Мадина Санжар кизи, Зайналов Джахонгир Расулович	

IPOTEKA KREDITI MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALIY ISHLAR TAHLILI	576
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
KORXONALARDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	581
Abdurashidova Nigora Alisherovna, Abduqodirova Donoxon	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQRISH SALOHİYATINI OSHIRISH OMILLARI VA MEZONLARI	588
Jumanov Ruslanbek Bobojanovich	
O'ZBEKISTONIDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	592
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
STUDY OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF GREEN BONDS, ECOLOGICAL LOANS, AND GREEN INVESTMENT FUNDS, AS WELL AS THEIR IMPORTANCE IN THE FINANCIAL SYSTEM.....	595
Avazov Azizbek Ashurali o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK TERMINOLOGIYASINING ILMIY-TAHLILII TALQINI.....	603
Aripov Oybek Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	608
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FERMER XO'JALIKLARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI TASHKIL ETISH VA OPTIMALLASHTIRISH.....	611
Kdirbaev Amir Marat uli	
ITALIYA VA YAPONIYADA DAVLAT QARZINING UZOQ MUDDATLI BARQARORLIGI: FISKAL QOIDALAR VA QARZ BOSHQARUVI STRATEGIYALARINING QIYOSIY TAHLILI.....	614
Abdurahimov Abror Zafarovich, L.M. Tashpulatova	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ: ВОЗМОЖНОСТИ ПЕРСОНАЛИЗАЦИИ, ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	621
Камалова Малика Низамовна, Очилов Акрам Одилович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI IFODALOVCHI ASOSIY OMILLAR	626
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
GLOBAL XAVFLARNING KESKINLASHUVI SHAROITIDA QAYTA SUG'URTANI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	631
Norov Zarif Shamsiddinovich	
INNOVATSION SUG'URTA XIZMATLARINI JORIY ETISH ORQALI IXTIYORIY SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	638
Xayitov Nodirjon Uzokovich	
VOSITACHILIK XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLAR AUDITI SIFAT NAZORATI.....	652
O.Q. Qo'shmatov	
AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISHDA MATEMATIK MODELLARDAN FOYDALANISH MASALALARI	657
I.Qo'ziyev, F.Ochilov	
MAJBURIYATLAR HISOBINING NAZARIY ASOSLARI.....	664
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
ВОПРОСЫ РЕОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СЕЛЬКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	669
Розиков Жалил Жалолович	
TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR AUDITINI O'TKAZISH TARTIBI.....	678
M.Xayitboyev	
USTAV KAPITAL HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	683
Inomjon Sherimbetov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KOOPERATIVLARNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI	688
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	

EKSPORT BOZORLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHDA MOLIVAVIY RAG'BATLARNING ROLI	694
Galiyev Tohir Fazliddinovich	
ZAMONAVIY LOGISTIKA TIZIMIDA MARKETING STARTEGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	700
Abduqodirova Umida G'ayrat qizi	
QASHQADARYO URBANIZATSIYALASHGAN HUDUDLARIDA AGLOMERATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	706
Nazarova Feruza Usmonovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA KORXONALARINI KREDITLASHNING ZARURLIGI HAMDA IQTISODIY AHAMIYATI.....	713
Shaymatov Mansur Jo'rabaevich	
MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY AKTIVLARNI TAN OLISH	720
Odiljonova Oybachin Fayzullo qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TRANSFORMATSIYA BARQARORLIGINI BAHOLASH	724
Sanetullaev Aybek Esbosinovich	
XALQARO AVTOMOBIL ISHLAB CHIQUVCHI KOMPANIYALARNING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	728
Xidoyatov Mirsaid Mirmuhsunovich	
ENSURING THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: STRATEGIES FOR RESILIENCE IN AN ERA OF DECLINING RESOURCES AND RISING EXPECTATIONS.....	734
Inomiddin Imomov	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI IQTISODIY RIVOJLANISHGA INTEGRATSIYA QILISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	744
Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
ИНТЕГРАЛЬНЫЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	751
Алиева Эльнара Аметовна	
AHOLI DAROMADLARI VA ULARNING SHAKLLANISH MANBALARI.....	756
So'fiyeva Xusniya Soxibjonovna	
НАУЧНО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОЕКТИРОВАНИЮ И РАЗВИТИЮ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	760
Назарова Гулчебра Нурмуханбетовна	
СОВРЕМЕННЫХ ПОДХОДОВ ПО ОЦЕНКЕ ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ	766
А.Р. Кудратов	
IJTIMOIIY XIZMATLAR KO'RSATISH JARAYONIDA TASHKILIIY VA IQTISODIY MUNOSABATLAR	775
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION BIZNESNI BOSHQARISH VA YANGI TEXNOLOGIYALAR ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH	780
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
GRUZIYA TAJRIBASIDA BARQAROR TURIZMNI TA'MINLASHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLANILISHI	786
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNING MINTAQADA XIZMAT KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISHDAGI XUSUSIYATLARI	790
Fayziyeva Shirin Shodmonovna	
QORAQALPOG'ISTON HUDUDIDA ETNOGRAFIK TURIZM KLASSTERINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY OMILLARI	795
Kunnazarova Orazxan	
MAMALAKATIMIZ IMPORTI VA EKSPORTIDA KICHIK BIZNESNING ULUSHI	798
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
YEVROOBLIGATSIYA VA UNING AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN EMISSIYASI	807
Avezov Ibrohim Ilxomovich	

IQTISODIYOTDAGI INNOVATSION O'ZGARISHLAR SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	808
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	
SPORT ANJOMLARI SANOATIDA INNOVATSION JARAYONLARNI TIZIMLASHTIRISH MODELINING ZARURATI.....	813
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
GREEN MARKETING STRATEGIES AND THE APPLICATION OF NEUROMARKETING METHODS IN THEIR DEVELOPMENT.....	819
Samadov Asqar Nishonovich, Latipova Go'zal	
OZIQ-OVQAT SANOATIDA KICHIK KORXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	825
Mavlanova Barchinoy Shonazar qizi	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING EMPIRIK TAHLILI	831
Nazarova Ra'no Rustamovna, Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li	
YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MEHMONXONALAR ROLI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR.....	840
Raxmonova Nigina Anvarovna	
IJTIMOİY SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: O'ZBEKISTONNING AMALIY YONDASHUVI VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	844
Bafojev Farrux Jo'raqulovich	
AHOLI IJTIMOİY HIMOYASINI KUCHAYTIRISH MUAMMOLARI	852
Ulashev Xubbim Askarovich	
YASHIL TA'LIM RIVOJLANISH BOSQICHLARI: YAPONIYA MISOLIDA	856
Raxshona Nabibullayeva	

YASHIL TA'LIM RIVOJLANISH BOSQICHLARI: YAPONIYA MISOLIDA

Raxshona Nabibullayeva

Yangi O'zbekiston Universiteti, Menejment kafedrası tayanch doktoranti.

Annotatsiya. 2025-yil mamlakatimizda "Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili" deb e'lon qilindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 30-yanvardagi PF-16-son Farmoniga asosan "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili"da amalga oshirishga doir davlat dasturi qabul qilinib, unda ustuvor yo'nalishlar belgilab berildi. Ushbu ustuvor yo'nalishlarga erishishda barcha islohotlar qatori ta'lim tizimida yashil ko'nikma va bilimlarni shakllantirish muhim vazifa hisoblanadi. Yashil ko'nikma va bilimlarni shakllantirishni ustuvor vazifa sifatida belgilab, rivojlanishning yuqori bosqichiga erishgan davlatlardan biri Yaponiyadir. Mazkur maqolada Yaponiya ta'lim tizimida yashil bilim va ko'nikmalarni shakllantirish jarayoni yoritiladi. Yashil bilim va ko'nikmalar ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiluvchi, atrof-muhitga mas'uliyatli munosabat bilan bog'liq bilim va ko'nikmalar majmuini anglatadi.

Kalit so'zlar: yashil ta'lim, Yaponiya, yashil bilim va ko'nikmalar, ta'lim tizimida yashil ta'limning o'rni va ahamiyati.

Abstract. The year 2025 has been declared the "Year of Environmental Protection and Green Economy" in Uzbekistan. According to Presidential Decree No. PF-16 dated January 30, 2025, a State Program for implementing the "Uzbekistan-2030" Strategy during the Year of Environmental Protection and Green Economy was adopted, defining several priority directions. Achieving these priorities requires, among other reforms, the development of green skills and knowledge within the education system. Japan is one of the countries that has successfully prioritized and advanced green education to a high level. This article provides an overview of how green knowledge and skills are formed within the Japanese education system. Green knowledge and skills refer to a set of competencies aimed at ensuring environmental sustainability and fostering responsible attitudes toward nature.

Key words: green education, Japan, green knowledge and skills, the role and significance of green education in the education system.

Аннотация. В 2025 году в нашей стране был объявлен "Год охраны окружающей среды и зелёной экономики". В соответствии с Указом Президента Республики Узбекистан №ПФ-16 от 30.01.2025 года была принята Государственная программа по реализации стратегии "Узбекистан-2030" в год "охраны окружающей среды и зелёной экономики", в рамках которой определены приоритетные направления. Для достижения данных приоритетов одной из важнейших задач является формирование зелёных навыков и знаний в системе образования. Одной из стран, добившихся значительных результатов в этом направлении, является Япония. В данной статье рассматривается процесс формирования зелёных знаний и навыков в японской системе образования. Зелёные знания и навыки представляют собой совокупность компетенций, направленных на обеспечение экологической устойчивости и ответственное отношение к окружающей среде.

Ключевые слова: зелёное образование, Япония, зелёные знания и навыки, роль и значение зелёного образования в системе обучения.

KIRISH

Yaponiya davlati dunyoda ekologik madaniyati, shahar va qishloqlarining tozaligi, atrof-muhitga ehtiyotkorona munosabati bilan yetakchi o'rinlarda e'tirof etiladi. Mamlakatning "yashil hayot tarzi" nafaqat davlat siyosatida, balki jamiyatning har bir a'zosining kundalik xatti-harakatlarida namoyon bo'ladi. Bunga yorqin misollardan biri sifatida 2022-yilda futbol bo'yicha jahon chempionati vaqtida yapon muxlislarining o'yindan so'ng butun stadionni chiqindilardan tozalab ketgani butun dunyo ommaviy axborot vositalari tomonidan yuqori baholangan. Ushbu holat yapon jamiyatida ekologik mas'uliyatning qay darajada ildiz otganini, ekologik madaniyat shunchaki targ'ibot emas, balki hayotiy ehtiyoj sifatida shakllanganini ko'rsatadi.

Yaponiyaning ekologik xulq-atvori tasodifiy holat emas — u uzoq yillar davomida shakllangan ta'limiy, madaniy va ijtimoiy yondashuvlarning mahsulidir. Ayniqsa, maktabgacha ta'limdan boshlab barcha ta'lim bosqichlarida ekologik bilim, yashil ko'nikmalar, chiqindilarni ajratish, resurslarni tejash, tabiatni asrash kabi mavzular muntazam ravishda o'quv dasturlariga integratsiya qilingan. Ta'lim jarayonining o'ziga xos jihati shundaki, ekologik ko'nikmalar faqat nazariy bilimlar sifatida emas, balki kundalik amaliy faoliyat — maktab bog'larini parvarish qilish, chiqindilarni saralash, maktab hududini tozalash, energiya tejamkor texnologiyalar bilan tanishish kabi aniq mashg'ulotlar orqali shakllantiriladi.

Yaponiyada ekologik tarbiya milliy ta'lim siyosatining muhim tarkibiy qismi bo'lib, u o'quvchilarda tabiatni anglash, unga nisbatan hurmat va mas'uliyatni rivojlantirishga qaratilgan. Shu bois, yosh avlod ekologiyani muhofaza qilishni jamiyat oldidagi burch sifatida qabul qiladi. Natijada, butun jamiyat miqyosida ekologik mas'uliyatlilik, resurslardan oqilona foydalanish, ifloslanishning oldini olish kabi qadriyatlar shakllanib, Yaponiyaning barqaror rivojlanish strategiyasini qo'llab-quvvatlovchi asosiy omillardan biriga aylangan.

Shunday qilib, Yaponiyaning bugungi ekologik muvaffaqiyatlari atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha tizimli va izchil ta'lim siyosati, jamiyat ongida barqaror rivojlanish tamoyillarining chuqur ildiz otgani hamda yosh avlodda ekologik madaniyatni shakllantirishga qaratilgan keng qamrovli yondashuv natijasidir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yaponiya ta'lim tizimida yashil bilim va ko'nikmalarni shakllantirish masalasi bir qator yapon va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Jumladan, Sato Misako ekologik ta'limning barqaror rivojlanish jarayonidagi o'rni (2006), shuningdek, xalqaro tajribani mahalliy amaliyotga tatbiq etish (2013) bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borgan.

Ichikava Yoshiyasu esa ekologik ta'limning xalqaro va qiyosiy tarixini, shuningdek Yaponiyaning global tajribalardagi rolini tahlil qilgan. Uning "Yaponiyada ekologik ta'lim: tarixiy va qiyosiy nuqtai nazar" (2004) hamda "Ekologik ta'limning rivojlanishi: tarixiy sharh" (2010) kabi ishlari mazkur yo'nalishda muhim manbalardan biridir.

Mochizuki Yoko yashil ta'limning barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishdagi o'rnini (2015) chuqur o'rganib chiqqan bo'lsa, Ogava Masakazu Yaponiyaning boshlang'ich ta'lim tizimida yashil ta'limni joriy etish mexanizmlarini tadqiq qilgan (2021).

Shuningdek, Yamamoto Yoko ekologik ta'lim nazariyasi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borgan (2015).

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada yashil ta'limning rivojlanish tarixi mavjud ilmiy adabiyotlar, statistik ma'lumotlar va tahliliy manbalar asosida yoritildi. Tadqiqotda qiyosiy tahlil, tarixiy yondashuv va kontent tahlili metodlaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yaponiya maktablarida yashil ta'lim so'nggi oltmish yil davomida izchil ravishda rivojlanib kelmoqda va hozirda o'z taraqqiyotining uchinchi bosqichida davom etmoqda.

1-bosqich (1960-yillar)

Bu davrda sanoat ishlab chiqarishining atrof-muhitga salbiy ta'sirini o'rganish asosiy yo'nalish bo'ldi. Maktablarning boshlang'ich va o'rta ta'lim dasturlariga kimyo va neft-kimyo sanoati oqibatida suv, havo va tuproqning ifloslanishi kabi mavzular kiritildi.

2-bosqich (1970-yillarning o'rtalaridan 1990-yillargacha)

Bu bosqichda e'tibor sanoat ifloslanishidan shahar infratuzilmasi bilan bog'liq ekologik muammolarga qaratildi. O'quvchilar maishiy oqava suvlarning daryolarni ifloslantirishi, avtomobil chiqindilari sabab havoning buzilishi, qattiq maishiy chiqindilar hajmining ortishi kabi muammolarni o'rgandilar.

3-bosqich (1990-yillar – hozirga qadar)

Uchinchi bosqichda yashil ta'lim global ekologik muammolar — global isish, kislotali yomg'irlar, ozon qatlamining yemirilishi kabi jarayonlarni o'rganishga yo'naltirildi. Hozirda ham davom etayotgan ushbu

bosqichda barcha ta'lim darajalarida tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, energiya tejash, qayta tiklanuvchi manbalardan foydalanish kabi mavzular keng yoritilmoqda.

1992-yilda Rio-de-Janeyro shahrida bo'lib o'tgan Birlashgan Millatlar Tashkilotining "Atrof-muhit va rivojlanish" bo'yicha konferensiyasi ishtirokchilari global ekologik muammolar, jumladan yashil ta'lim bilan bog'liq bir qator dolzarb masalalarni ta'kidlab o'tdilar. Ushbu konferensiya Yaponiyada yashil ta'lim tizimining rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Xususan, Yaponiya Ta'lim, madaniyat, sport, fan va texnologiyalar vazirligi (MEXT) tomonidan "maktablar uchun yashil ta'lim bo'yicha ko'rsatmalar" ishlab chiqildi va ta'lim amaliyotiga tatbiq qilindi.

1997-yilda Kioto shahrida o'tkazilgan "Iqlim o'zgarishi bo'yicha tomonlarning uchinchi konferensiyasi"dan so'ng global ekologik muammolar, xususan global isish, ta'lim jarayonida ijtimoiy fanlar doirasida eng dolzarb mavzulardan biri sifatida ilgari surildi.

Ushbu davrda boshlang'ich maktablarda qattiq chiqindilar bilan bog'liq muammolarni o'rgatish davom ettirildi. Chiqindilarni xavfsiz qayta ishlash, ularni saralash va kamaytirish masalalari o'quv dasturlariga tizimli ravishda kiritildi. Bundan tashqari, o'quvchilarning tabiatdagi tajribalarini oshirish, tabiiy muhitni kuzatish, ekologik tadbirlarda faol ishtirok etish kabi yondashuvlar yashil ta'limning muntazam qismiga aylandi. Yashil ta'limning mazkur bosqichi o'quvchilarda ekologik madaniyatning amaliy shakllarda mustahkamlanishiga xizmat qildi.

Shuningdek, oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi bo'yicha fanlararo ta'lim yo'nalishlari yashil ta'lim dasturlariga integratsiya qilindi. Bu esa o'quvchilarga oziq-ovqat mahsulotlarini ekologik xavfsiz tarzda yetishtirish, qayta ishlash va iste'mol qilishning inson salomatligi hamda jamiyat rivojiga ta'siri haqida chuqurroq tushuncha berdi.

Yaponiyada "yashil ta'lim" yoki Barqaror rivojlanish uchun ta'lim (ESD) milliy o'quv dasturining muhim qismi hisoblanadi. Mazkur ta'lim turi tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, muammolarni hal qilish kompetensiyalarini shakllantirish hamda barcha ta'lim bosqichlarida amaliy ekologik faoliyatni rag'batlantirishga qaratilgan (1-jadval).

1-jadval. Yaponiya ta'lim tizimi bosqichlarida yashil bilim va ko'nikmalarning ahamiyati¹

Ta'lim darajasi	Belgilangan vazifalar	Maxsus ko'nikmalar	Asosiy faoliyat va usullar
Boshlang'ich maktab	Tabiat va kundalik atrof-muhitni muhofaza qilishga oid asosiy qadriyatlarni shakllantirish.	Kuzatuv ko'nikmalari: mavsumiy o'zgarishlar, mahalliy ekotizimlar va biologik xilma-xillikni o'qituvchi bilan birgalikda dars davomida qayd etish. Amaliy ko'nikmalar: chiqindilarni saralash, bog'dorchilik, iste'molni kamaytirish. Guruhda ishlash: jamoaviy ekologik mas'uliyatni shakllantirish.	To'g'ridan-to'g'ri kuzatish va amaliy mashg'ulotlar: maktab bog'iga daraxt va ekinlar ekish, qayta ishlash markazlariga tashrif Integratsiyalashgan o'quv loyihalari: atrof-muhit mavzularini tabiiy fanlar va ijtimoiy fanlar bilan bog'lash
O'rta maktab	Murakkab global va mahalliy ekologik muammolarni, ularning ijtimoiy va iqtisodiy omillar bilan bog'liqligini chuqur anglash.	Muammoni hal qilish: ifloslanish, energiya resurslari boshqaruvi kabi mavzularni tahlil qilish. Tanqidiy fikrlash: barqaror jamiyat yaratish bo'yicha ilmiy qarashlarni shakllantirish. Hamkorlik qobiliyatlari: guruh loyihalari va muhokamalarda faol ishtirok.	Fuqarolik, fan, geografiya kabi fanlar o'rtasida integratsiya. Maktab miqyosidagi ekologik tashabbuslar; mahalliy jamoalar va korxonalar bilan hamkorlik. Mahalliy ekologik muammolar bo'yicha dalada tadqiqotlar va o'quvchi boshchiligidagi kichik loyihalar.
Universitet	Haqiqiy ekologik muammolarni hal etishga yo'naltirilgan ilg'or, fanlararo tadqiqotlar va barqarorlik tamoyillarini amaliy qo'llash.	Fanlararo tadqiqotlar: ijtimoiy, iqtisodiy va tabiiy fanlar kesimida ekologik muammolarni o'rganish. Texnik ko'nikmalar: qayta tiklanadigan energiya, atrof-muhit muhandisligi, barqaror qishloq xo'jaligi bo'yicha amaliy tajriba. Strategik fikrlash: barqaror rivojlanish uchun boshqaruv va yechimlar ishlab chiqish.	Atrof-muhitga oid fanlararo ta'lim dasturlari, magistratura yo'nalishlari. Tadqiqotga asoslangan ta'lim; hukumat va sanoat bilan stajirovka dasturlari; jamoatchilik bilan hamkorlik loyihalari.

1 Manba: mavjud ma'lumotlar asosida muallif tomonidan tuzildi.

Yaponiya maktablarida yashil ta'lim rivojlangan sari ikki muhim xususiyat shakllandi: birinchidan, yashil ta'lim fanlararo mavzuga aylandi; ikkinchidan, ekologik toza faoliyat va turmush tarzini shakllantirish o'quv dasturining institutsional qismiga aylandi.

Birinchi bosqichda atrof-muhitning ifloslanishiga e'tibor qaratilgan davrda yashil ta'lim asosan ijtimoiy fanlar doirasida olib borilgan. Ikkinchi bosqichda ham ekologik mavzularning katta qismi ijtimoiy fanlarda yoritilgan bo'lsa, uchinchi bosqichda yashil ta'lim kengayib, turli fanlar va sinflarni qamrab oluvchi umumiy o'quv mavzusiga aylandi.

MEXT tomonidan ishlab chiqilgan Yashil ta'lim bo'yicha ko'rsatmalar ("Har bir fan bo'yicha yashil ta'limga yo'l-yo'riqlar")da yettinchi—o'n ikkinchi sinflar uchun quyidagi fanlar yashil ta'lim tarkibiga kiritilgan: ijtimoiy fanlar, tabiatshunoslik, hayotni va atrof-muhitni o'rganish, barqaror uy-joy qurilishi, jismoniy tarbiya, yapon tili, matematika, axloqiy tarbiya va maxsus faoliyatlar.

1999-yilgi Milliy o'quv dasturida boshlang'ich va o'rta maktablar uchun "Integratsiyalashgan o'qish davri" joriy etilib, "atrof-muhit" keng qamrovli va fanlararo masala sifatida alohida dars yo'nalishiga aylantirilgan.

Yaponiya sinflarida yashil ta'limning ilk yillarida ifloslanish bo'yicha darslar sanoat faoliyati bilan bog'liq jarayonlarni o'rganishga qaratilgan bo'lib, bu orqali o'quvchilarda ekologik muammolarning kelib chiqish sabablari va ularni bartaraf etish yo'llari to'g'risida dastlabki tasavvurlar shakllantirilgan. Ushbu yondashuv yosh avlodni ekologik ongli, amaliy yechimlar ishlab chiqa oladigan kadrlar sifatida tarbiyalashga xizmat qilgan.

Ikkinchi bosqichda yashil ta'limning mazmuni kengayib, o'quvchilarni ekologik muammolarni kamaytirish va oldini olishda shaxsiy mas'uliyatni his etishga undovchi amaliy faoliyatlar — chiqindilarni to'g'ri saralash, ekologik toza yuvish vositalaridan foydalanish kabi kundalik ekologik odatlarni shakllantirishga qaratildi.

MEXT tomonidan nashr etilgan Yashil ta'lim bo'yicha ko'rsatmalarda quyidagi fikr alohida ta'kidlangan: "Atrof-muhitga e'tiborli turmush tarzini qabul qilish bilan bir qatorda, ekologik muammolarning ijtimoiy-iqtisodiy asoslarini tushunish ham zarur. Jamiyat tuzilmasini atrof-muhitga moslashgan holda rivojlantirish bo'yicha izchil harakatlar olib borilishi kerak."

Shuningdek, unda ekologik xavfsiz jamiyat qurishning quyidagi yo'nalishlari belgilangan:

- ishlab chiqarish jarayonida zararli moddalarni xavfsizroq moddalarga almashtirish;
- qayta ishlash va qayta foydalanish tizimlarini kengaytirish;
- energiya tejamkorlikni rivojlantirish;
- iste'mol bosqichida ekologik toza mahsulotlarni tanlash madaniyatini shakllantirish.

Bu orqali aholining ekologik qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish maqsad qilingan.

Yaponiyaning 9-sinf ijtimoiy fanlar darsligida atrof-muhit bilan bog'liq mavzularning batafsil bayoni keltirilgan bo'lib, barcha o'quvchilarning ekologik savodxonligini oshirishga xizmat qiladi.

Masalan, darsliklarda quyidagilar yoritiladi:

- 1950-yillardan boshlab yuqori iqtisodiy o'sish davrida maishiy texnika — televizorlar, kir yuvish mashinalari, changyutgichlar, muzlatgichlar keng tarqalishi natijasida chiqindi hajmining oshishi;
- 1960–1970-yillarda sanoat rivoji bilan birga ifloslanishning kuchayishi;
- 1967-yilda "Atrof-muhitning ifloslanishi to'g'risida"gi asosiy qonunning qabul qilinishi;
- 1971-yilda Atrof-muhitni muhofaza qilish vazirligining tashkil etilishi;
- 1993-yilda Ekologiya bo'yicha asosiy qonunning qabul qilinishi;
- ekologik toza mahsulotlar uchun "eko-yorliq" tizimining joriy etilishi.

Ushbu chora-tadbirlar Yaponiyaning ekologik siyosatini shakllantirishda muhim bosqich bo'lib, o'quvchilarga real hayotdagi ekologik jarayonlarni ilmiy asosda o'rganish imkonini beradi.

Ekologiya bo'yicha standartlarga javob beradigan tovarlar: Ko'plab mahsulotlar "ekologik toza mahsulot" yorlig'iga ega bo'lib, ular qayta ishlangan resurslardan ishlab chiqarilganini hamda atrof-muhitga minimal ta'sir ko'rsatishini tasdiqlovchi ekologik belgi bilan markalanadi.

Energiya va resurslarga bo'lgan talab yildan-yilga ortib bormoqda. Biroq qazib olinadigan yoqilg'i zaxiralari cheklangan bo'lgani uchun, kelajakda ularning tugab borishi muqarrar. Ushbu talabning oshishi nafaqat tabiiy resurslar kamayishiga, balki atmosferaga karbonat angidrid chiqarilishi ortishiga sabab bo'ladi. Bu global isishning asosiy omillaridan biridir. Har bir inson kundalik hayotida energiya sarfini kamaytirish orqali ekologik barqarorlikka o'z hissasini qo'sha oladi, ekologik ongli turmush tarzining amalda qo'llanilishi esa sezilarli ijobiy natijalarni beradi.

1950–1960-yillarda iste'molchilar tomonidan korxonalar faoliyatining atrof-muhitga ta'siri bo'yicha tanqidiy fikrlar ilgari surilgan. Ushbu munosabat natijasida Yaponiyadagi ko'plab kompaniyalar ifloslanishni kamaytirish va ekologik talablarga mos mahsulotlar ishlab chiqarishni yo'lga qo'ya boshladi. 2000-yilda hukumat barcha davlat idoralarini ekologik toza tovarlar va xizmatlarni xarid qilishga undovchi qonunni qabul qildi. Natijada ko'plab korxonalar o'z mahsulotlarini ishlab chiqarish jarayonida ekologik siyosatni qo'llashni boshladilar va bu borada jamoatchilikka ochiq ma'lumot berishni yo'lga qo'ydilar.

1993-yilda “Atrof-muhitni muhofaza qilish to’g’risida”gi Asosiy qonunning kuchga kirishi bilan hukumat, biznes va iste’molchilarning ekologik mas’uliyati yanada kuchaydi. Hozirda yangi ishlab chiqarish korxonalarini qurishdan oldin ularning atrof-muhitga ta’sirini baholashni talab qiluvchi normativ-huquqiy hujjatlar amalda. 2003-yilda esa davlat obyektlari va xususiy korxonalar, jumladan restoranlarni boshqaruvchilarni jamoat joylarida tamaki tutunidan xoli muhitni ta’minlashga undaydigan qonun qabul qilindi.

Yaponiyada yashil ta’limga turli yondashuvlar

Yashil bilim va ko’nikmalarni shakllantirish bog’cha yoshidan boshlab maktabning barcha bosqichlari, oliy ta’lim hamda oilada tizimli ravishda olib borilganda, bu ko’nikmalar barqaror hayotiy odatlarga aylanadi. Atrof-muhitni o’rganish orqali tabiat bilan yaqin aloqada yashash, ekologik tadbirlarda ko’ngilli ishtirok etish, uyda, maktabda va ish joyida energiya sarfini kamaytirish, organik oziq-ovqatlarni iste’mol qilish kabi odatlar shakllanadi. Bularning barchasi “yashil barqarorlikni ta’minlash”ga qaratilgan amaliy qadamlar hisoblanadi.

Yaponiyada yashil ta’lim bo’yicha ko’plab darsliklar va o’quv qo’llanmalar nashr etilgan bo’lib, ularning aksariyati ekologik jarayonlarni ilmiy nuqtai nazardan yoritishga qaratilgan. Ijtimoiy tadqiqotlar yo’nalishida “Hayotiy muhitni o’rganish” darsi qattiq chiqindilarni yig’ish va saralash bo’yicha amaliy mashg’ulotlarni o’z ichiga oladi. Ozon qatlamining yemirilishi, global isish, kislotali yomg’irlar va tropik o’rmonlarning qisqarish sabablari va oqibatlarini o’rganish esa ilmiy-ekologik yondashuvning namunasidir.

Yigirma birinchi asrning birinchi o’n yilligi oxiriga kelib, yashil ta’lim Yaponiyaning maktab o’quv dasturida yanada muhim o’rin egalladi. 2008-yilgi Boshlang’ich sinflar va 2009-yilgi O’rta maktablar uchun milliy o’quv dasturlarida “ekologik barqarorlik” ta’limning ustuvor maqsadlaridan biri sifatida belgilandi. Atrof-muhit muammolarini o’rganish nafaqat tabiatshunoslik va ijtimoiy fanlarda, balki uy xo’jaligi, jismoniy tarbiya kabi boshqa fanlarda ham davom ettirilmoqda. Bundan tashqari, yashil ta’lim integratsiyalashgan tadqiqotlarning muhim mavzusi bo’lib, fanlararo o’rganish boshlang’ich o’quv dasturining ajralmas qismiga aylangan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yashil ta’limning rivoji va uning amaliyotga tatbiq etilishi kelajakda barqaror jamiyatni shakllantirishga xizmat qiluvchi muhim omillardan biridir. Ushbu maqsadga erishish jarayonida yashil ta’lim Yaponiya maktablarida o’quv rejalarining doimiy va ahamiyatli tarkibiy qismi bo’lib qoladi. Yashil ta’lim tizimini joriy etishda birinchi navbatda atrof-muhit va qazilma boyliklarning cheklangan resurslar ekanini anglash, ularni samarali saqlash, qayta tiklanadigan energiya manbalarini keng joriy etish yashil iqtisodiyotga o’tishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Shuningdek, atrof-muhit muammolarini kamaytirish ekologik ongni rivojlantirish, insonlarda yashil bilim va ko’nikmalarni shakllantirish orqali yanada samarali amalga oshirilishi mumkin. Yashil bilim va ko’nikmalarni shakllantirish ta’lim tizimining barcha bosqichlarida — maktabgacha ta’limdan boshlab maktab, keyingi bosqichlar va oliy ta’limgacha — o’quv dasturlariga uzluksiz integratsiya qilinishi lozim. Bunday izchil va tizimli yondashuv yosh avlodda ekologik madaniyatning barqaror shakllanishiga, shuningdek, ular tomonidan yashil va ekologik toza turmush tarzining hayotga tatbiq etilishiga mustahkam zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI

1. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 30.01.2025 yildagi PF-16-son Farmoni. “O’zbekiston – 2030” strategiyasini “Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi. <https://lex.uz/uz/docs/-7369703>
2. Yamane, Eiji. “Iqtisodiy ta’lim ekologik ta’limga zidmi? Radikal ekologik ta’lim tanqidlari.” Ijtimoiy tadqiqotlar jurnali, 76-son, Yaponiya Ijtimoiy Tadqiqotlar Assotsiatsiyasi, 1996.
3. Yamane, Eiji. “Yaponiyada atrof-muhit muammolari haqida o’rgatish.” Osiyo haqida ta’lim jurnali, 15-son, 2010.
4. Sato, Misako. “Yaponiyada barqaror rivojlanish uchun ekologik ta’lim.” (2006); “Xalqaro amaliyotning mahalliy amaliyotga tatbiq qilinishi.” (2013).
5. Ichikava, Yoshiyasu. “Yaponiyada ekologik ta’lim: tarixiy va qiyosiy nuqtai nazar.” (2004); “Yaponiyada ekologik ta’limning rivojlanishi: tarixiy sharh.” (2010).
6. Mochizuki, Yoko. “Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda yashil ta’limning o’rni.” (2015).
7. Ogava, Masakazu. “Yaponiya boshlang’ich ta’limida yashil ta’limning joriy etilishi.” (2021).
8. Yamamoto, Yoko. “Ekologik ta’lim nazariyasi.” (2015).
9. Yaponiya Ta’lim, madaniyat, sport, fan va texnologiyalar vazirligi (MEXT). <https://www.mext.go.jp/en/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>